

پوسي

د عبدالهادي ريشاء
دا شعار و دوهمه
مجموعه

۱۳۷۴

Ketabton.com

پيش

الشيء ربي، ليا البعد

مهم، من لعشاء

مدمجة

دجموعي نوم - بوسي
شاعر - عبد الهادي ريشا
دليکوال/کال - ۱۳۷۴ ه. ش
د چاپ ځای - کراچي
د چاپ شمير - پنځه سوه توک
خطاط - عبد الناصر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اهداء

دا دېوسي مجموعه دهغو کورداگو، زوی مرو
او مومرو پاک نیت ته چي د ناساد واولسو د بناد یو
صادقانه غوښتونکي وه او په دې ارمان د خپلو مغزنو
لکړیوسره د زړونه د مخکي په غېږ وروستل سوي دي
اهداء کوم.

چي ويونكي کور بنا دي به خه پکښې ووايي. نومي ولي په هوا
 زېره مي کښانده وو. کله چي پوه سوم چي د پتوکرزو مجموعه
 بېخي چاله نظره نده غورځولې، نه يې يو مخيځه (نو) پر
 کش کړې دى، وروسته مي نو پر ځان يک سنده کړه.
 زېره مي پر پښتې سويوڅه نات مي پر کښېنوست.
 چاچي زه د پتوکرزو د مجموعې په تائيد سره مکتوباً
 ، غيا باً او مخامخ غتولې يم. دوى دي د سيالانوسرسي.
 زه يې منون کړم.

او هغه کور بناو چي د مجموعې پر بعضي ځايو
 تنقيد نيولې دى. د هغو تر داياک دين وگرزم چي پريوه
 مخ يې نده کړلې. او هغه بناو او صاحب نظرانو چي به
 نظر او لارښونه يې راته کېږده. دوى ته سلامه دى،
 غيبي سپاره دې مله وي، کور يې ودان.
 بساغلو لوستونکو!

ما به دغه د (پېسوسي) مجموعه د وخته لا چاپ کړې وای.
 خونړه د ژوند په نور انگل اخته وم. دبلي خواچي مي
 د چاپ د پاره څلوري څه غرانونه ټول کړي وه. په هغه
 بنې د گرانې داسي هښه، باد شوقې چي د غرانو زېږه
 سکه يې داسي ورسولولې وه چي غران د غاز ارزښ
 خوڅه کوي د خوشکۍ ترورن يې لا وزن سپک سو.

چي د چاپ د پاره نه بسېدل، نوره لېنه، دېنه مانه درلودل
چي د هغه څخه يوڅه راواخلم او د چاپ مصرف ته يې
ورکړم. نو اريان، په اريان پاته وم، په چاپ پوري يې
اوگاره وم. يو چاته چي مي امېد درلود هغه ته چي مي ورياده کړه
هغه هم تلې تېره کړه، ځان يې وځړاوه، نه و ټوڅېدئ.
په داسي وخت کي نو ما وارو سړي خانغا واسرنگه
کيزي. دامي هم ځان ته عاربال چي ريشا، دي ديوي
مجموعي د چاپ د پيسو په خاطر ځان د اوو محمد وپوروي
کړي. دامي هم نسواي منلای، نه مي ور بل چي ليکلې
چاپ ته آماده مجموعه دي دغه سي نا چاپه پاته سي
باره مي زړه راغونډ کړئ. ما ويل "څه ټوکل يې پر هغه
چي بارانونه اوري".

راولاسوم، پر چاپ خانو وگرزېدم. ډيري چنې مي
و وهلي. په ارزان بيه کاغذ پسي مي بازارونه مټ کړه.
په چونگي، چونگي د صورت په سوهانگي مي دونه پسي
برابري کړې چي دا دېوسي مجموعه په چاپ کړم،
او ستاسي حضور ته يې وماندي کړم. ما خودا کار د-
نس په خوزو وکئ. اوس نو پرتاسي ده چي نوکي وخت
وروباسئ او د پيلا ويلو زحمت پر ځان تېر کړئ.

دا چلي ما د پېوسئ په دغه مجموعه كي
سل (۱۰۰) شعرونه وكنيل.

د دې كراستي يا گدلي شل په تاسي اړه لري.
زه به تر هغو پوري غاښ وچيچم، چي تاسي يې توري و
سپيني شل سوي وړي خپل د قضاوت د ترازو وپلو
ته ور غورځوي.

تاسي ته به ياد وي چي د دې شعري مجموعې شعرونه
د ډېره وخته ماته پراته وه. ماد پتو كرزود مجموعې په سر
كي لا دا خبره ستاسي تر غوښتنې نه كړې وه. د هغه جملې
څخه مي بعضي اشعار د چاپ د پاره د لته رابل
كړه. او بعضې نور يې لكه:- د
لوی استاد علامه عبدالحی (حبیبی) مرثیه چي د (پښتو ټولني)
په مجله كي د اکاډمي له خواتنې سوې ده. د عبد الباری (اشا)
وېر نه د كڅهار په مجله كي چاپ سوې ده. بر علاوه پانځي
يې گټتېر، او نشر سوي هم دي. د محمد گل (نوري) د مړيني
په يوه تليڼ كي چي د سرحد اتو او قبائلو د وزارت له خوانيو-
ل سوئ وو، ما هلته هم د ده په ياد يو شعر ووايه چي البته
نشر سوي به وي. د جمال عبدالناصر مرثیه چي ما د ده
د مړيني په دوهمه ورځ وويل، بيامي و مصر ته د ده د قتر
ته وليږل. كا لارين چي لمړی ځل د فضا په سفر ولاړ او بيرته

را ڪڍڻ سو. د ده په افتخاري هم په هغه شپه شر جوړ
 ڪړی. اود ده دفترته مي پس له څه وخته واستوی چي خبر
 يې د (ازوستيا) روسي جريدې خپور کړی. دلمري پلا دپاره
 چي (آرم سترانگ) امريکايي پرسپوزمي قدم کښنود، ماد
 ده په شان کي هم يو شر جوړ کړی. په يوه پيټه کي مي
 ثبت کړی، نو گوره چي هغه پيټه به اوس چيري وي؟ د غسي
 زمانور شعرونه په مختلفو جريدو په مختلفو وختو کي خپاره
 سوي دي. لکه: - د اولسي جرگي په مجله کي، د سولي د
 جبهې په جريده کي، د اوسني ليکوالو په دريم ټوک کي اونور.
 و اخبارو کي چي زماسره يې نه تاريخ سته نه مي شعرونه پياوړي.
 —————
 د اوس هم يو څه شعرونه د ټومني
 په اندازه راته پاته دي. که نور سره برابر سوه بيا به نو
 د خيره سره خبري کوو. چي بيا د بلدي د گوروان کانه را-
 ونه سي. اوس يې د چاپ و عده نه کوم.

خوږو دوستانو!

که ستاسو دا خيال وي چي د دې مجموعې اشعار به دونه
 شيريني ولري لکه شير پيره يابه داسي مفرح دل و دماغ
 و تسکين د هنده اعصاب وي چي په هر گوندي کي به يې ترنگ
 خوشي پرته وي. نو د امکان مو بڼايه بولم. ځکه پدې شعرو
 کي د ۱۶، کلو د بې وزلو د ځگر خږکی، د بيز غاله مغزو جزکی،

د زړه دزلزلو چنگی او د زړه درزونه، دردونه، غمونه
 ، انعکاس او نقاشي سوي دي. که څه هم ستاسي به
 خوا دروو هي. خود پيلادويلو توصيه يې زه ځکه درته
 کوم پچي، تاسي بيا هم د اولسو په جگر خونيو کي ورسره
 گډ او شريک سئ. پچي دوی يواځي په غم کي پاته نسي او پر
 دې توره کبله ټوله داغ دیدگان او غمجن سره کښيني
 او پاتا سره ورکي وروسته د غم کبله ټوله کړي.
 دا پلا يې د دې مجموعي نوم په دې خاطر (پوسي)
 وټاکي، پچي ټوله ناخوالي، سارمه اسويلي، دردونه، نادودي
 زموږ پوسي ده. هو، ذهني، جسمي، مالي، او نور رقم، رقم
 پوسي زموږ په پټه دي. تر دې حده پوري پوسه او پر-
 ندو کي يوچي د پيشي د تښته څخه هم بېرېزو. هانور خولپرېزده.
 دازموږ پوسي نه بولي؟ چي پريوه ټپک يې راته ايښې ده.
 په سږموراته گوري، تور يې راته پرتندي دي. دناترسو
 تر چپلاخه لاندي يو. د سياه سرو ژړاوي، بڼراوي، اله
 لاوي دي. هلکان خان د ډاگ، ډاگ وهي، پر خوله خوله
 لويږو د پورته کيدو څوک نسته. په سترگو کي مو خاوري
 رد، بد پاشل کيږي. تا ټو بئ مو وړک دئ. د خدای پراوچه
 مو څوک نه پرېږدي. په هر ځای کي شېر خطيان يو.
 په چپ کي شانزده، په کندري سپړوني ندئ پاته.

لڅي وپتي شتمنۍ موځلوي. د خپلو هستيو يې سر په
چيچه ايستلي يو. تېفونه او ارزي لا د لاسه راباندي
صافوي. د دغه واقعيتو په نظر کي نيولوسره مي د دې
مجموعې نوم 'پوسي' وټاکي. چي د اکثر و جملو څخه هم
دا نڅکي او پوښو سرغ او مفهوم راوړي. موږ پوسه
نه وو خواوس زموږ وس غټو وسدارانو وړي دي.

خاوري عبدالهادي ريشا

منه

زما کشري زوی (عبدالناصر) چي دوستان يې
 (کبلی) بولي راته ټينګ سوچي ستا دغه د بېوسي مجموعه
 دا گڼت د چاپ د پاره زه ليکم. ما ورته وويل چي "دا
 خود زوی زېړی دی. مگر ستا خط کله دوايې دی؟"
 خود ه ټينګار کاوه. ويلې "د طوا، ټکي دی که يې بېله ما
 بل څوک وليکي" ورسره ښه مي کړه. ما ويل "ودي گورو."
 هلک رهي سو. د خوش نويی يو کتاب يې پيدا کړ.
 ورته و جوغېدی. اندر په يوه، يوه نېه مياشت کي په خط کي
 دونه باولی سوچي پر خط يې زما باز کښنو ست. مجموعه
 يې په بشپړه توګه چاپ ته آماده کړه.

دی ډير ذکي، پوه او مستعد زلی دی. استعداد
 يې د ستايلو وړ دی. مگر نوڅه وکوي چي پر هيواد مود بلاسأ
 ختلي ده. د دغسي ډيرو مغزنو، مبتکرو او سالمو فکرو
 خاوندان د بل په خاوره کي تر ټلي، لی به ليه اوتاګ له تاکه گزري.
 پيازي په گڼه په ډوډی پوري حيران دي. د استعداد د روزلو
 او تحصيل استادان يې يانسته يا هغه پخپله بخوله اخته
 دي.

زه اول د ده څخه د دې مجموعې د ليکني د زحمتکښي
 منه کوم. بيا يې استعداد ستايم چي په لږ وخت کي

دونه اوږه سوچي مجموعه يې يک لوخته صافه وليکل. دا
دئ نن يې خط ته ستاسي سترگه هم وراوړي.
خدای دي ده ته برکتونه ورکي. وزردې وږېزي.
د انسانیت په هره برخه کې د بریو غټې برخې ورته غواړم.
- ریشاء -

فهرست

شماره	عنوان	مخ
۱	لوی خشتن	۱
۲	رب ته درېزو	۲
۳	ای خاونده!	۳
۴	دغه حال دی چي نه چاغیزو	۴
۵	لپوه هم پر هېږ کوي؟	۵
۶	حالونه مي راوړي	۶
۷	بېچاره پروفیسر	۷
۸	نعم خپلي اولسونه	۸
۹	لامونه دي پېژندلي؟	۹
۱۰	تشي د خولي خبري	۱۱
۱۱	دخپل زوره ناخبره	۱۳
۱۲	جنگ پر غله دی	۱۴
۱۳	دلته گزاره سخته سوه	۱۵
۱۴	زوی مري لاس نه اخلي	۱۶
۱۵	للو، لولو	۱۷

شماره - عنوان	مح
۱۶ . ملل متحده وایم	۱۹
۱۷ . که رانده نو پاخه راجی	۲۱
۱۸ . داخه سوران را غلی دی	۲۲
۱۹ . یاران پی بد راه کره	۲۳
۲۰ . دتولوزیمونه دک دي	۲۴
۲۱ . تر مرگه خوب	۲۵
۲۲ . وې شرمولو	۲۶
۲۳ . یاري صداقت غواړي	۲۷
۲۴ . مخ پی راو لگاوه	۲۸
۲۵ . دغه دی ایشارنو	۲۹
۲۶ . کفن کنبی	۳۰
۲۷ . پی باوره وعدې	۳۱
۲۸ . سل دزرگریود لگر	۳۲
۲۹ . پس گردنی	۳۳
۳۰ . نوبتي مرگ	۳۴
۳۱ . نامېندي	۳۵
۳۲ . حق ده پېره	۳۶
۳۳ . لرگي پی پکار دي	۳۷

شماره - عنوان	مخ
۳۴. د زړه غمچینه	۳۸
۳۵. لوی ختلم په زېرخانه توتلم	۳۹
۳۶. بي پرزو موټر	۴۰
۳۷. ژربه د نازه ولویزي	۴۱
۳۸. کور بل	۴۲
۳۹. سر شکوني	۴۳
۴۰. مخ ته کرکښي	۴۴
۴۱. تماشه يي کوه	۴۵
۴۲. د بل لاس	۴۶
۴۳. ټوله دی دی	۴۷
۴۴. شخصي حکومتونه	۴۸
۴۵. پښو ته لویزي	۴۹
۴۶. د مغزو عملیات	۵۰
۴۷. تالي ختي	۵۱
۴۸. ورستي هگی	۵۲
۴۹. د بندگي ژوند	۵۳
۵۰. د سرو نولو	۵۳
۵۱. نه تعلیم نه تربیه سته	۵۴

شماره-عنوان	مخ
۵۲. دغه حال دی	۵۴
۵۳. زیمه ته مولویزي؟	۵۵
۵۴. ژري تلي	۵۵
۵۵. ولي بل ته اړيو؟	۵۶
۵۶. د غلو ملگري	۵۶
۵۷. خنګه وکم؟	۵۷
۵۸. بي فايدي مجلسونه	۵۸
۵۹. نيکي غوښتني	۵۹
۶۰. په وينه بیده	۵۹
۶۱. وچاته ورزغ کړم؟	۶۰
۶۲. پرکمه رهي يو؟	۶۱
۶۳. پښتون پاته سو	۶۲
۶۴. لاس يوکئ	۶۳
۶۵. د غاليان سو	۶۴
۶۶. فراري عاشق	۶۵
۶۷. مردار خواره	۶۶
۶۸. ترکلکين راته گوري	۶۷
۶۹. گلگل ميري	۶۸

شماره - عنوان	مخ
۷۰. تویک خیل و پردی نه پېژني	۶۹
۷۱. بوسه یو	۷۰
۷۲. پړ صراف کلي نه چلیزي	۷۱
۷۳. راغله، ولاړه	۷۲
۷۴. بدي خاطرې	۷۳
۷۵. منافق	۷۴
۷۶. کونړ لاس کونړ مغزی	۷۵
۷۷. برک کتل	۷۶
۷۸. ښه انگور چغال وهي	۷۷
۷۹. پښې نه پر ورځي	۷۸
۸۰. آینه نتیجه	۷۹
۸۱. د بیت المال موزکان	۸۰
۸۲. نه شرم نه حیا	۸۱
۸۳. ترکو و ارزانه	۸۲
۸۴. سوک زېره	۸۳
۸۵. اوږد زکندن	۸۴
۸۶. پړیوه زخم بل ترخم	۸۵
۸۷. ښه کوی بد مه کوی	۸۶

شماره - عنوان	مخ
۸۸. سگریٲ کبنانوا	۸۷
۸۹. نصوار یا نوٲه	۸۷
۹۰. خپلی بنکلی ته ځم	۸۸
۹۱. خبره خلاصه ده	۸۸
۹۲. خوندي ښسته	۸۹
۹۳. په ټوک یا ځیره گزاره	۹۰
۹۴. د دالرو مریدان	۹۱
۹۵. بي سوره ساز ته اتڼ	۹۲
۹۶. د غوښواکسیر	۹۳
۹۷. جوال شکاف	۹۳
۹۸. خرامبو	۹۴
۹۹. ترنس کښته مزدوري	۹۴
۱۰۰. کزې لاري	۹۵

لوی خستن

مُصَوِّر، خالق، مالک د کائناتو
ته لایق د حمد، ثنا او د صفاتو
تارا کړي دي بي شميره نعمتونه
اي منعم! معطي د انعاماتو
بینده په زړه آگاه د هر بنده يې
مهربان يې نگهبان د موجوداتو
چي ستاحقه لار په صدق عملي کړي
هغو يو وره ستا رضا په عباداتو
ته معبودي عبادت تالره بنایي
پرستش نه کړم د بت او فلزاتو
د شیطان د تیرا یتلو پناه غواړم
چي ولاړ تسم د خونگارو پر عاداتو
د صالح نیکو کارانو عمل راکه
ماخوندي کړه د روزگار د جنایاتو
ته هادي بي هدایت هادي ته ورکړه
دی خواستگر ستا د مقبولو هدایاتو

رب ته ډريزو

مسلمانان چي دخپل ربڅخه جنت غواړي
هسي مولا له بندگا نو عبادت غواړي
هادي قران چي بندگا نوته ليزلى رب دى
بايد په دوړو کي پروت نه وي تلاوت غواړي
مسلماني تش په خوله نه کيزي عمل ورسره
هم او امر هم نواهي مطابقت غواړي
که مؤمنان موزي يوله بله سره ورو نه بولو
هيدا اخوت په صداقت، مينه، الفت غواړي
که څوک يواځي لمونځ کوي زکاة بيان نه وړکوي
نيمى آيات مني د نيم څخه فرقت غواړي
د همسايه سره اسلام د ورور پرونه خوښو
همد هغو سره دوستي او موادت غواړي
قتل، قتال، جنگ، جدل، فسق، فجور دى منع
سوله، صفا خوښوي نه چي عداوت غواړي
څوک چي تقوالري هغه وي و خالق ته نژدې
څښتن عادل دى د بنده هم عدالت غواړي
خدايه ته زموږ عمل ته مگوره خدايي ته گوره
ريشا په ټول جهان کي سوله امنيت غواړي

ای خاوندۀ!

پاکه ربه ته خالق زه دي بنده یم
ستاله امره خنده لیری افتاده یم
په گناه کی یمه دوب ترسره پوری
درحمت امید لرمه درمانده یم
شیطانا نویم دلاری اړه ولی
ای ستاره بعفوه غواړم شهنده یم
په دنیا کی می هم هیتخ خوانسوه سمه
په محشر په خپل عمل سرافکنده یم
بندگان وایه وتاته یاغي سویی؟
او که نره په بینا سترگونادیده یم
نه وروری، نه اخوت، نه مؤدتسته
پر دې حال به لاتر کله پانیده یر
زما دثرونه چاری راسمی کړه خاونده
زه ریشا کله د چاروسان بنده یم

دغه حال دی چي نه چاغيزو

راته وايي چي څوک نما مخ درواغ
دهغوخلگولر مه پرنه رڼه داغ
په خوله قال الله وقال رسول وايي
په خورک کي مردار خوروي لکه زاغ
په مجلس کي يې د ژبي لمبي ونري
وي دننه زړه يې تور لکه خراغ
چي د زړه او د خوږي لاري يې يوه نه وه
متافق دی غوږه ژبه د ابلاغ
چي يې ټول عالي صفات د پاکه مومن وي
چيري و باسم د دې سوري سراغ
ولي نسي رنگارنگ گلان خرجه
چي د گلو پر باغو گزري الاغ
که په رنځ د خونريزي سمی اخته سي
نه جو ميري د خاکشیر په نښه داغ
هرگرمی د نابوره مرگ په گروم کي
ریشا خنګه څوک پر دې حالت سي چاغ

لېوه هم پر هېز کوي؟

يا پيدا دى تباهي لره چنگيز بد لوي جگي کوه لي په خاگرېز
نعمتونه کړي بدل په تور و خاورو يايي لايښ کړي په يوه گرمي پالېز
يا ښي راغلي بلبان وري د باغه وابه نه وري له کارگه د بلبل رېز
يا رمباره، ياشيشني، يادراپي دل ته حيوانان کله ويلي سي نيرېز
درنده حيوان دى هر چا پېژندلى نه پوښي د دوى پوست په قنور
سرچينه که سوه مرده ټول مردانه که بهاند تر آخره وي کارېز
د مردار لايښ په خوړه کي ډير حريص چاليدلى د کارگه، لېوه پر هېز؟
يو د بل حيات ته ويني د خان وړ کړي بل جلا د غوندي د ونيوي خونېز
ښه وېد اعمال د هر چا جلا کړي که څوک ولري د عقل والېز

پر ريشا، دنس، هوا ښکړ راغلي

اوس به څرنگه کوي ځني گرېز

حالونہ مي راوري

آ بناد منو ماغونہ دي راوري ماد گوب هيوا د حالونہ دي راوري
قول ژوندي پي پر تي باندي تخمېدله اود مروي تصويرونہ دي راوري
يونغيخه وطن واره هديره وو د قبر موي فريادونہ دي راوري
سوخته دله پر هار زمونہ هلته پاته ماي تش آه و در دونہ دي راوري
په نگر جو سره لاسونہ هوري بنج دي مانا مراده ارماتونہ دي راوري
ماد ساندو د ژمي اندو سترگو اوښکي سيلابونہ، سيلابونہ دي راوري
په اور بل پي د اور بل وېستان پاشا سوه شاعر خوشعري تارونہ دي راوري
بهارونہ غوتي نه وي غومېدلي دخزان مي ژر بلگونہ دي راوري
پر ديوال مانغره پراته وه د بيبيانو دکوخي مي ولونہ، ولونہ دي راوري
دمرگ وزي په ژونديو پائيدله په سند کي مي هډونہ دي راوري
روژ اتيانو لاتر کله روژه نيسي دادی ماروژه ماتونہ دي راوري

داچي نن له دې محفله مستي ولايمه

خوريشاه د غم بيتونه دي راوري

بیمارہ پروفیسر

ترس دود و نری پہ زمہ کی اور بلیزی
د کوری پشان د نرہہ خونہ سوخیزی
پہ ظاہرہ روع، درون لرمون پختیم
ناخبرہ د سباجی خہ راکیزی
زما پہ رنگ تارہ اک بل چاندی لید لئ
صورت نیزی، نرہہ لرنریزی، سترگی لویزی
د علاج داروی ندی پیدا سوی
پروفیسری پہ تشخیص لا نہ پوهیزی
دیر ترونی دوست درتخ پوینتنہ نگری
بپگانہ خوی پہ مرگ لا خوشحالیزی
ریشا مرگ تہ انتظار باسہ مرگ لندئ
خدائی خبری د شروند چاری دی سمیزی

غم چيلي اولسونه

پاته يميزار انود غمجنوارا نوسره
نسته شيريني ژوندون تيريزي دترخوسره
نه لرم خندا پر شنه و غم لرم، غصی لرم
نهمه کي گلومه خپل دردونه د غموسره
چارا ته د عقل اساسي لاره ونه بنسوده
شپه او ورځ تيريزي د پرسد ولبونوسره
خلگو اور اخستی دی په اوښکونکي غوټې وهي
هسي آموخته سوه د سې وود تو دوسره
ثرر به آبدیده اولس له گرمه سرده وڅيزي
لار به پرې کوي دوهماندي تگ دکاروانوسره
مه نامينده کينه ريشا غم غصتي د کيرې کړه
خان دي کړه تر دې د غم خپلواک اولسونه

لامونه دي پټندلي؟

دغه څوک دي پي پي وټني هم پي سوځي؟
دغه څوک دي لوتوي چي پي پي دورځي؟
دغه څوک دي چي دورور د جيب پي باسي؟
په رقم، مرقم نوموړي پي خښا باسي
دغه څوک دي چي شري خلک د کوره؟
دغه څوک جلا کوي خپل وروڼه دورور؟
دغه څوک دي چي قبرونه پي ډيريزي؟
کور، کوڅه، مسجد بنارونه پي نريزي

دا د دې عصر زمریان که چغالان دي؟
چي خورک يې د خپل ورور د کورچرگان دي
دوي پرڅه دي تباهي ته جو غېږلي؟
د ابي رحمه دا بنسلي، بنويدي
دوی څه وايي، څه کوي، څه يې مقصد دی؟
چي هرځای يې اور بل کړی د حسد دی
آيا پيژنئ يې دا ناتړسه څوک دی؟
د سورسات اوښ پي ټي هرکاله ته چوک د
خلکو وېش سی، پرېز دی خپل خوبونه
د ريشا سوالونه ورکړي جوابونه

تشي د خولې خبري

د نړۍ بشر خواهانو، چيري ورک ياست؟
د مظلوم طرفدارانو، چيري ورک ياست؟
زمونږ له حال څخه خبر ياست او که نه ياست؟
مهربانه پر خوارانو، چيري ورک ياست؟
د افغان پر سروڅه ناوړين سيده دي؟
بشر دوسته انسانانو، چيري ورک ياست؟
سترگي پټي دي، که حق شي ليدلی؟
حق بينانو، بينايانو، چيري ورک ياست؟
انساني عاطفه، رحم ولي پست سوه؟
رحم دله هستمندانو، چيري ورک ياست؟
افغاني ملت په وینو لټند پروت دی؟
بې سرحده ډاکټرانو، چيري ورک ياست؟
بشري حقوق د خولې تشي خبري
د عمل وفا دارانو، چيري ورک ياست؟
توازن نښته پلې سپکي درنې سوي
په نړۍ کي منصفانو، چيري ورک ياست؟

تر غذا سود سلاح کاروان د مخه
د ترافیک پیره دارانو، چیري ورک یاست؟
د اورپل قومانده پیر ژر عملي سي
د اوربند منصب دارانو، چیري ورک یاست؟
د افغان نجات ته کمه لاره وزي؟
مخ کسانو، رهبرانو، چیري ورک یاست؟
بشري نړۍ قرض داره د افغان ده
بندي غاري دیندارانو، چیري ورک یاست؟
د امپدستري و تاسوته کږې دي
ای! د سمی لارویانو، چیري ورک یاست؟
د کارگانو آوازونه پورته کیږي
له دې باغه بیلاندو، چیري ورک یاست؟
په طعنه په اشاره به څه سي جوړه؟
خولې کړی ملا سي شاعرانو چیري ورک یاست؟
ریشا ورک دې په تیارو په دریلو کي
چیري یاست مشعلدارانو چیري ورک یاست؟

د خپل زوره ناخبره

په ښایست کې قافلي دي مخ ته اوري
خو ولاړې دي د تور مخ غلام و درته
په مړانه دي د پټان دي چپه کړي
په قوت کې غرو ولاړې دي هر خطر ته
اې د خپل مړاني، زوره ناخبره!
توره چا ده تېره کېمې ستا وسرته؟
پخواني تختونه چاکړه ډيري وړي؟
چي پر وچه مخکې پروت دي وسره لمر ته
په برېښ او په شمله دي څوک اخته دي؟
په پروني کې وېل کېږي و بهر ته
سپینه وړخ دي د غفلت په خوب کړه گډه
توره شپه به تېروي و سپين سحر ته
د بابا اود نیکه نوم دي هېرسي
بد نامي بيا پاته کېږي و پسر ته
وروستي عمر د ريشا، د بې آبي سر
وچه درخته نه رسيږي و شمر ته

جنگ پر غلہ دی

زندگی دہنغونہ دہ زندگی	کہ دور فو تر میانخ نہ وی یکرنگی
پر ورغورچی هرچوچی اوهرینگی	دملت تر میانخ کہ یو وار تفاق راغی
د تفاق اساس بی ایبئی فرنگی	دغه حال پر افغانانو نن راغی
افغانان دی یو دبل سره جنگی	د غیرت بگری و غامهی ته لو بدلی
غواهر هغه نرپه اهاکچی وی سنگی	دیرین نرپه وال دور وپه مرگ کچکچنی
تردی نسته بله لویه بی ننگی	چی دبل په اشاره خپل ورونه ورنی
زوم و ووی شروند تپروپه خلق	نه آرام اوتہ امید د هوسایي سته
د هغو ظاهری خوی وی پلنگی	چی پر زهره بی دروپو د حبت پای وی
لمری ضرب بی وچے پر تاج د کلنگی	په میدان کی چی چرگان سره بیرسی

پیشا، خوځ دی پر سورناکله غوږ نیسي

چی وی پورته آوازونه سورنگی

دلته گذاره سختہ سوه

دسپين سرودناروي بدراحي
دسپين نيزودگيلوي بدراحي
مشران جي دخيل کورمسئولہ نہ وہ
دکرو ورموختہ دهغوي بدراحي
جي پيہ کورکي نہ تنظيم نہ دسپين وو
لہ دې گدو تنظيموي بدراحي
جي نہ قول نہ وعده وي نہ وراشه وي
لہ درواغود وعدهوي بدراحي
دلایل منطق جي نہ وي پيہ مجلس کي
وچ دلومر واوزوي بدراحي
فيصلي جي پيہ عمل کی تطبيق نسي
پرکاغذ د فيصلوي بدراحي
هسي د يرشيان موجودستہ بدسي
خصوصاً آباد جنگوي بدراحي
ريشاؤ لارسہ يوي بلي سياري ته
ستالہ دې نصيحتوي بدراحي

زوی مری لاس نه اخلي

سحر گروڅه جادو را باندې کړئ
عقل فکري دی نر مال ه سره وړئ
د خپل خان سره مې وال و اختیار نه سته
کشي مې لکه مز غاړه کي پېرئ
د ژوندون د پاره مخکې راته سره ده
د مرگي په کت کي پروت یم لکه مړئ
د کم درد تخه نالاش و کومه خلگو
د وجود هره حصه مې ده کو مېرئ
چي بي غوښته هغه هوډه بي پوره کړه
پرڅه لاس را تخه نه اخلي زوی مړئ
د دور ورونو په لاس کي سناخي دي
يو د ابل حلا لوي لکه اوږه کړئ
د خپل کوره بي ريشا بهر ته ويوست
پاته نسو په کاله کي د کور غوړئ

للو،للو

الا هو اللو، اللو، خوب دي درسي دلهو للو،للو آهاى، آهاى، اللو للو
د سترگو تور د نرگي سر،للو، د توري شي ژپه لره للو، پر د بنمنا نوسي لاس يره للو
الا هو اللو، اللو

اوس دي خوبونه كوه، پاك خور كونه كوه، پر مور نازونه كوه
خان مره وه په شيدو، خوب دي كوه تر سپيدو
الا هو اللو، اللو

سباقومونه روزي، كار له غيتلي پالپ، دوى ته د لوزي ساتي
خښتن د لويو كارو، د نوي، نوي فكو
الا هو اللو، اللو

ته به اقوام وينوي، ته به عوام وينوي، بشر تمام وينوي
ته د غفلت د خوبو، د جهالت د خوبو
الا هو اللو، اللو

نمى كي سپين دي كه تور، هريو د خان بوله ورور، نرى د ټولو لوى كور
سره يو خاى د قرونو، پر د بستو غرو و رغو
الا هو اللو، اللو

وچه بديا اوبه وه ،خري غوندي شني کوه ، زوزان د بچه رپه
زړونه راباسه دغرو ، وټه بند پير رودو

الاهو لלו، لלו

پوره که لوري هيلي، د مرگ سلاح کره ويلي، وايه د ژوبد لي
ورک کره خطر د جنگو، خلاص کره بشر د لمبو

الاهو للو، للو

زما وصيت ومنه، حق عدالت چلوه، خدمت د خلکو کهه
دغه قيمت د شيدو، ستا څخه غواړي ببو

الاهو للو، للو

د خلکو نړۍ وساته، زه يې د نړۍ وساته، لوی او واړه وساته
عالي انسانه للو، پر خواړي گرانه للو

الاهو للو، للو

آينده بڼاد اوسي، آرام، آباد اوسي، لوی سې د مراد اوسي
زما نازولې زه گور!، چي هېره نکړې آذکو

الاهو للو، للو

ملل متحد ته وایم

داده د انصاف، د عدالت، د حریت نړۍ
دا ده دبشر، بشرخواهی، انسانیت نړۍ
دا ده د انسان د ترقی او عصریت نړۍ
دا ده پرمخ تللې دورورۍ او د بشه نیت نړۍ

دا جملې که هرچاپه رشتیا سره ویلي وي
نن رښتې د ظلم او ستم باید ختلي وي

آیا استعمال د اسلحو تاسې ژوندون بولي؟
جنگ و انسانانو ته پېشرفت او تمدن بولي؟
او که پر عوامو بمباري عصري قانون بولي؟
و وایاست رشتیا چې دغه قتل که خون بولي؟

زه د ورور وژنه خودخواهي و جهالت بولم
زه د انسانانو جنگول لوی خیانت بولم

جوړې پرې دفاع خلگو ناوړین دی مصیبت دی
دوی وایي چې جنگ داخلي کار د مملکت دی
لخوانه! هسي نه ده د بهر مداخلت دی
هرځای چې جگړه وي دیو، ان مسؤلیت دی

هرجنگ په داخل کې د خارج څه تمویلېزي
دخل د خارج وي د سد خلگ په پوهېزي

غونځه د يو.ان د سرغڼه وعاقلانو وي
داسي معلومېږي چي بازي د هلکانو وي
حکمه فيصلې بي نتيجې د اتايا نووي
يا د فيصلو تعميل پلاس د استادانو وي

ورده د يو.ان استازي ژرچي استغفا وکړي
يا دي د بي وړلو د نړۍ سره وفا وکړي

بعضي په پوهيزي چي جنگونه پر غله وي
حکمه فيصلو کي د زورگير درنه پله وي
هرضعيف النفس د زورورو پر پله وي
نه دى عدالت چي ناحتيونه شله وي

خود به په نړۍ کي تزدې ليري لمبې بلي وي
خود به جوړي سوي د زورگير پر طرف بلي وي

جوړي تباهي ته کارخاني د سلاح گانو دي
گتي د غټانو تاوانونه د کچنيانو دى
ناز و نعمتونه د قوي تنگدارانو دي
واړه اختيارات فقط پلاس د څوکسانو دي

زه ريشا انسان ته انساني خوښه تل غواړم
يا دغه نړۍ د خپل مدارنځه و تل غواړم

که رانله نو پاخه راځي

نه راځي چي تللي دي ژر نه راځي
کله که راتلله ډیر پاخه راځي
گوري چي لاڅو سرونه پاته دي
تش میدان ته بڼه په پوره زړه راځي
اوس د گل هوسو گلستان نه دی
دلته نوی اور په بلېده راځي
اوس يې د راتگ پاسپورټ په لاس نسته
دوی نه پر غره نه د پواله راځي
يوځل چي د غم کبله منوله سوه
بيا په وړاځوندي د واده راځي
هر وخت چي سرک يې اوياشي وليد
هغه گري پلي اوسپاره راځي
يو کړت که لمر تر اوره ووتی
هله به ريشا د لمر وړانگه راځي

داڅه سوران راغلی دی

کله بیا غوړې پزي د دې باغ غوټه
ثرېڅران پر شنه بهار راغلی دی
خپل باغ ته څوک کله تیریدلای سي
هله ته درنده حیوان راغلی دی
ما تي لکړی ځمبل بد نونه دي
نن ورځ د سوتي دوران راغلی دی
زه چي آینده ته نظر واچوم
نرمانظر ته وران جهان راغلی دی
اوبنکي د یتیم دوچید ونه دي
دوی ته طوفاني باران راغلی دی
خلک خوري، د بري خوري، سکروتي خوږي
دا رنگ خورنده انسان راغلی دی
دا سي خورنده پهلوان شرڅملي
دوی لره دلري نريان راغلی دی

ياران يې بد راځه

نرما خوانزه ياران دي چيري راځه تللي؟
دوى دي تللي كه بل چا دي تيراىستلي؟
نا بللي بېگانه اوس راته ناست دي
ما په دوى كي څوك ونه ليدل نباغلي
نه خبره ، نه يې شربه ، نه وراشه سته
نه يې زهوز د پرگنو حقوق منلي
دلته يود زمه خوا خونړى پيدانسو
كنډوالې ، ياتشي تورى دي كوډلي
اوس به چيري نره خوانزه ياران پيدا كوم؟
چي پر لوتوتوپو ناست وي دكلي
شكايت ، درد وغوږه مشترك سوه
ريشا ستا په شان دي ټول پر زړه وېشلى

دټولوزرونه ډک دي

چاته تش کړمه خپل ډک، اړهانجن زړه
کم طبیب دی چاره سانر، د خونړمن زړه !
پاک صفا زړه یې درحرم پیدا نه کړی
چي یې گورم هرځای وینم، خیرن زړه
د دوستی زړه چا وماته تر دې نکر
نه خونړیزي زړه پر حال، د دښمن زړه
د نانباده زړه گي حال چي چاته وایم
تر ما ډیر د هغه خواروي، غمجن زړه
که په مینه کي د مینې خونړمن وي
نه جوړیزي په تعویز، د مین زړه
د ډیر گرومه څخه ډک زړه ونه ځوانان سوه
زړنده دل به وو پخوا، سل کلن زړه
لکه نور زړونه چي ډک د اړهانو دي
د ریشا هم هسي ډک د اړهان نن زړه

تر مرگه خوب

زمره له ديمه گرومه خه پامه سوب کوي
عقل سوگوږ وږن ليونتوب کوي
مينه د پانزمره غواړي اخلاص غواړي
نه بنيايي بي نرمره چي مينتوب کوي
سري چي د جهل امبارونه وي
خوشي دى ادعا د سريتوب کوي
چاته چي عادت خوب گولي سولي
پروت بډوي تر مرگه پوري به خوب کوي
گيندغوندي چي سره د د هوا خه سو
کله بي لغتي ويراندي توب کوي
گيندچنځله پورته خيالات نه لري
واري د لغتوي لومړتوب کوي
خواني ککړي تر خاورولاندي سو
نرمره ريشا قبروته مشرتوب کوي

وي شرمولو

ديرو شرميد لوتر هر چا پوري . خومر نچالت يوتر دنيا پوري
هر خاى ريشخندي دبل لاسه يو . خه جواب به وا يوتر بابا پوري
ستري چي سي چي بل خوك نه ويني . مري ستري ولا موي ترينا پوري
خوندر درواغان موهم وانده ويدرل . حق وار به باطل سوه تر شتيا پوري
ديري دوعد و خلاف ورز و سوكو . نه ورسيد لي تر وفا پوري
دار مندي بهم دباور نه بولم . سل شري بي و كړي تر سبا پوري
خنكه بي تميزه نرمانه سوله . خاندې دريشا خوا به شرا پوتري

ياري صداقت غواڻي

ياري نه ڪيڙي پنهرو رحمت غواڻي
هر قدم د ميني غور، دقت غواڻي
جي رضا د يار حاصله نڪري گرم دئي
خوڪجي گرم سوهنه ولي جنت غواڻي
رسيدل د عشق پر لار تسليميدل دي
خوب و خيال دي چي به مفت و صلت غواڻي
په آخري هغه پاته شرمندہ سي
جي د يار د خوبني پر ته عزت غواڻي
د غرور د خره د شابه راشوه سي
غمازان چي مي د ياره فرقت غواڻي
ريشا صاف اوسه په مينه محبت کي
يار په مينه کي تنها صداقت غواڻي

مخ ني راولگاوه

زندگي راته زندان سو . ديوالونه نرولانه سوه
اولادونه اټکړی دي . آزادي غلامانه سوه
خه شي وکم؟ چيري ولاړسم؟ . ډيره دي وځپل منفور یم
کشان مي په خوله نه دي . مشران مو نانزدانه سوه
په ما مخ دئ لگيدلی . څوک مي غوږ پر کږ برونه نږدي
د وروستي عمر خواړی دي . ښادي ولاړه بېگانه سوه
څوک مي ولي په ډبرو؟ . څوکلوي مي ، غموي مي
چي پرسدي خان بللی . هغه وایه ديوانه سوه
ولي مينه الفت وړک سو؟ . ولي هېڅ ترحم نسته؟
ولي عقل ولاړی پښوته؟ . چي پر جهل روانه سوه
اختيارات مودخان ندی؟ . که دېل ډول ته نڅيږو؟
که موسد دسره تللی . چي کارونه خصمانه سوه
پي چاره ريشا خوږيزي . وروستی عمر پر تيريزي
دويمه پيله لاس کښيوتی . نریمه دگرومه پتقانه سوه

دغه دی ایتارنو

نور موغت کړي غنټه وويي لانسور
خان مویت کړي ټټه وويي لانسور
خو مري سپک سوي پود بل په تله
ایا تر دغه سپک وويي لانسور؟
نچپله سرو کړي دی ورونه
په غم ککړ، ککړ وويي لانسور
بل ته خندا خان ته ژمارا وولي
خپل ژرید کي ژمه وويي لانسور
خپل خوړ وچي بیګانه په خوښ سید
بل خوړ وويي خوړ وويي لانسور
زموږ په غوښو اجنبيان مله سوه
هم مستو، هم مړه وويي لانسور
جوړي مونه کړي آبادی وځان ته
آبادی چیري نړه وويي لانسور
ریشاپه خپل غم مصیبت کي دوت
ندی انصاف چي زغو وويي لانسور

کفن کښ

چي پوڅه سي د ژوند کار سره تېليږي
بيا پکښې باسي ترڅو يوا بلېږي
کله کله په اميد سره زړه ښه کړم
تر نظري پتوڅ وایي تېږي
چي څه نه لري د دوی به څه سي سوډه؟
چي هرڅه لري هغه بيا وي خسيږي
هيڅ دروغي اميد مکره دهغونه
چي وړاندي يې وي لوستلې په تدريس
يم د ظلم په سکهجه کي ورنغلې
د قوي لاسو په زور سره يم پرېږي
دا امتاع د کم ځای و بولم بيارانو
چي پر ليک نه امريکا وي نه انگليس
رېښا هسي کفن کښ کس ته حيران د
چي يې وکښ د شهيد څخه کمېږي

بي باوره وعدي

په وعدو په قسمو بي باور نسته
چا كه خپله وعده خو خولي كړه ماته
د هغو قسم، وعده خا ايستل دي
درېشتيا د صداقت لار خني پاته
ليري، ليري او گونښه خني تېر پزه
له كاذب سړي مخ وگرزوه شاته
كاذبان هيڅ د وعدو پابنده نه دي
د پرون خبره غورځوي سباته
له دروغو اسلام هر څوك منع كړئ
خصوصاً درواغان نه بنيابي ملاته
د دروغو منزل لنډوي د امتل دی
په ميدان كي ژر راوړي ورېشتيات
بي حیاته د حيا اميد ونكړې
مرگ بهتر وي حیاته له حیاته
وي ساته په صداقت پاكيزگي كي
خدايه احقه لار وروښي ريشاته

سل د زرگريو د لگر

د ماتول وار يې خوړلې، پرکله د اتحاد دى
 ما غزه تيت زري، زري سوه، کاري وار د استادى
 پښت له پښته بيا تر زويه، دى افغان اولس نېکويه
 پر ميدان يې کلي لغړي، داد کم يزيږد ايداد دى
 نه مؤمن غوندي زه سوکړي، نه انسان غونډ خپلو کړي
 زړه يې سخت لکه ډبره، دا خاصيت يې د جلا د دى
 که پابنده د قران دى، که يې خوى د مسلمان دى
 که خبر په سود، نريان دى، هلته پاک د دوى جهاد دى
 بڼ يې وکښ د خوش بڼو، ريشه کش معانيډ بڼو
 چي بنا پر بنياد نه وي، تعمير خوشي يې بنياد دى
 پي يې اښى د ټول کړي، پښ ستون چپه کيدل کړي
 تر هغو چي نړۍ کيزي، و فولاد لره خراد دى
 پر دک خم چي د آساق وي او تر خوچړنگي باقي وي
 نشي به ملاقي وي، خماري ته پر نه داد دى
 چي بگري يې د اسلام وي، خو په نيت د دويادام وي
 که هر خو ملا امام وي، هسي پت لکه صياد دى
 د مغز وڼه څه بنيادي وي، چي يې ژوند نامرادي وي
 بنيادي نه لرو بنامتو، د ريشا زړگي نابند دى

پس گردنی

بد نیتی دي، یو تر بله بد بینی دي
تر بکنی دي، خصومت دی، دشمنی دي
بی عدلی، بی انصافی دگمه راغله؟
دبی وسو پر حق چور دی، شنجونی دي
اولادونه دکم دو، دي ډانه خوره
د مرغانو په شان ورکي پلرگنی دي
نیک اعمال ولي بدلېزي په بدیو؟
که دقیق سودا خبري بیروني دي
پر دښتوگر زیدل کله تمدن دي
په ښارو کي پاته لږ څو کورنۍ دي
خلکو څه کوی؟ پرکه خواړهي یاست؟
پر دې لاري خورا ډیري دیدنی دي
تریشا" وگوره پر شاوخوا نظر کړه
درته پاته چي لاڅو پس گردنی دي

نوتی مرگ

پرزی چي مغزې دا سلخو سته
و بشرته نوبتونه د مرگوسته
که مری له ما خطاسي پر ورور منبلي
په ضربه کي کله وخت د نښانوسته
استعمال د اسلحو باید جاري وي
په تعطیل کي یې تړل د فابریکو سته
انسانان چي یو د بله سره وثرني
بلڅه نسته تنها گټه د پیسو سته
او که نه نور وروڼه ولي د ښمنان سي
په هر جنگ کي پټ لاسونه د پردو سته
که سلاح سي د نړۍ له مخي محوه
و بشرته فراواني د نعمتو سته
دوی د دې دنیا لذات ځان لږه غواړي
و پشاته صرف نعمات د جنتو سته

نامبدي

خُمه خيل کاله ته کوز مغزی د اندېښنوسره
اوبښکی سوي لارونه د غمجنو کاروانوسره
لاره ده اغزنه سړک وړان پل نږدلی دی
چاودي پښې رهي يم د خولې خلاصاوالادوسره
خوری د لار ختم سونوکان خوږمه دلوزيڅه
وچه وچويي ده درخته نسته د ابوسره
ورک يي سوتا تو بې نه گنځ غالی نه دیوال ښکاري
ورځی تېرومه د قبر واوکنځ والوسره
وايستل گرانی د تن کالي په خپل قوت له ما
وچي مړی غوړه صدری يووځد جېبو سره
هېهات چي دا اثرانده سترگي بيا د اوبښکو وچي
هېهات چي په ککځي به وي ناوياني د مړوسره
ریشا دانسانود خوښي موزه تللی ده
شین پاليزي لاس سودا وښانوپه گلوسره

حق ده پېره

ژبه خوله کي دومره کله سونډه ده
لکه بل چي مي پر زړه د اور لمبه ده
غمان انوزه پر خوله يم پېژندلی
چي په ما پوري خوږه گوله ترخه ده
زه انسان يم د لرگي نه يم جوړه سوئ
ولي کش زما پر سرد غمراهه ده؟
خو وتبر لره درختي لاستي ورکړئ
د رينو څخه چي قطع يې تنه ده
د غرو مبي بي خلک متوله لرېدل
پر راغلې نن دبيري پرې لوزه ده
په غيوت يې د زمري نوم وگټلئ
د بابني پنجه يې بنځه پر کله ده
نن يې ولي د همت بکړی شوه کړه؟
پر سر پروت يې خالي اوچه ډبه ده
خو عقلونه په سرو کي پيدانسي
د هر چا څه ورکه لاره او کوڅه ده

لرگي يې پکار دي

هیڅ قوت ورپاته ندی، یوزره
باید نسي پر خپل ځان باندي غره
د مېوې امېد له هغه ښاخه نسي
چي ياوچ وي، ياپه بېخ کي وي اړه
وچه درخته بيسرته نه کوي برگونه
نه گلونه، نه ښاخونه گرسره
دچرسی زويه دگټې امېد مکره
دهغوڅه هم چي ناست وي پر پره
هغه باغ ته چي باغوان يې نه درلودی
چغالان ورځي پر در او پر نخره
دلپوه څخه نمت مزونه لابيږيزي
چي له څنگه ځني پورته کړي بړه
زه ريشاء دهغه چاشه ډير بېرېزم
اسلحه چي يې وڅنگ ته وي خړه

د زړه غمچینه

گرانه د شید په ډول سپینه ده
مخ لکه سپوږمۍ دي ماه جبینه ده
یوځل چي دیار وڅنگ ته کښېنستل
هغه وخت له شرمه سره وسپینه ده
پټه خوله کي یو کتاب خبري کړي
زړه کي یې ساتي پټه مینه ده
کله چي په ناز سترگي راواړوي
پوه سمه چي نن لږ څه خوشینه ده
شونډه چي یوځل تر غاښو لاندې کړي
هغه وخت یې مینه له یقیننه ده
لوړ قديې چنار غونډي رساینکاري
ملا یې هم باریکه هم ورېښمینه ده
کله چي کوڅې په خپل لاس و اوښتې
هغه د ریشا، د زړه قمچینه ده

لور خټلم په زېږخانه ننوتلم

ما قضا ته د ختولاري څارلې
په نصيب مي گورستان يا زېږخانه سوه
چي هوس د پروازو راته پيدا سو
وزر وچ سو زما په پښو كي زولانه سوه
نابوږه د صياد په دام كي گير سوم
بھانه راته د دام يوو دانسه سوه
يا به مرگ اوس قلوبم، يا به يرغلې
اقربا! راڅخه ولاړه بېگانه سوه
عقل هوبښ راڅخه تللې لېوني يو
دا په دې چي مشران موديوانه سوه
مدقه مي خزانې نسوې د خپلو
هستي واړه د پره ديوندرانه سوه
آئينه غوندي رشتيا نسوم ويلې
درواغان مي په دنيا كي افسانه سوه
د تعمير په امېد ما وې ليڅي نغښتي
د ريشا د پلامر كوند غالي ويرانه سوه

ٻي پرزو موٽر

چي درست عمر يي تير ڪمري ۾ مزو وي
پر بل چا ٻي ڪلهه هسي شروند پرزو وي
پر پالنگ د عياشي خوبونه ڪيزي
خوب يي نه ويري چي بستري ۾ داغزوي
تير واته دي ڪه د ڪار هيله تري وسي
چي لوسي ۾ نهعت اوپه نائرو وي
ٻه غفلت کي بنڪاري بنڪاري بنڪارولي
حڪه غلي، ناست چولوته دخرو وي
ده بهتريه چي چپ ڪٽيني ۾ مجلس کي
هر مجلس چي ڪه ۾ غم آوازو وي
چي د ٿرندي پل ۾ خرخي پرسر باندي
خه بنادي به ورت پاته د مغزو وي
پورته، پورته غور ڪده دبل لرگي ته
دا ڪارونه يا ديز يا دبيزو دي
هر موٽر چي ٻي هر ٻهره وي، ولاهه دي
خصوصاً چي بيا ٻي تيلو ٻي پرزو وي
ريشا صبر تحمل درته ۾ پڪار دي
ڪه ۾ شروند کي درس ڪه آرزوي

ژربه د نازه ولوپړي

لاس راڅخه واخله ای ظالم بي دين غمازه
تېر به دي دوران سي ژربه ولوپړی د نازه
څوڼه څوکلېدل، څوڼه جفا هم تا و نکړله
وگوره تاريخ ته تر انجامله آغا زه
ظلم که تعداوه که هوس وونو دي بس دی
نږيې تر آخره بېره منډله امتياز
تاکه ځان پټ کړی دی د طلسم په لباس سره
اوس نگار پوه سوی دی چي څومره يې چمبازه
څه تورې واخله د جانان بې اعتما ده يې
مالره دخپل جانان د وصل درگاه بانه
خوار ريشا په عشق کي که څوڼه څوکلېدلی دی
شکر دی خاوندۀ معشوقه پوه سوله راز

کوربل

چی ترسترگوي ديار اوربل جل بل سو
اوردميني مي دزه په کورکي بل سو
نازه دمه وم دسوي زړه د سوخته
زبه مي وروسته بياله سوي خه په کوربل سو
د فراق بقى بيا بان راته انگاردی
مخامخ د اور لمبې راته کوتل سو
د حباب ترچترلاندی مي اتراغ دی
د سکرو توپه باران کي مي مزل سو
هيڅ نسخي مي د مرض علاج ونکړ
د گولي پرځای گولي راته اجل سو
ريشا ستالا آينده ژوند ته اميد دی
چي پر زړه د غشو واری مسلسل سو

سرشکونی

د خپل ځان شپې يې وسوئ په لمبوکي
په کندري کي پاته نه سو سپروني
د بابا هستي يې ورکړه بېگانه ته
اوس د بل پر در ولاړ دئ ژرغونی
هيواد ټوله په لمبوکي سوځل کيزي
پاته نسود ادې پر سر پروني
هيواد وال دي ترخپرو لاندې سوي
پر لرزانو چوکۍ جنگ او سرشکونی
پر ماشه باندي يې گوټي سره ايښي
وکوټي ته کروړ د توپک نوني
چي د جنگ لمبې يو لږ څه آراميزي
د بل لاس په لاس کي ورکړي اور لرونې
چي جنگي جامه و جنگ لره په تن کړي
بدي اوسي ساده دله برگ پتلوني
ريشا ناست په لنډه بله زېرخانه کي
پر پښو درد دئ لگېدلی لکونی

مخ ته ڪرڪندي

شهرستان يوارپه ڪري اندي اندي
خني وڃلوي هريوڇيلي وندي
انسان هم خني دي لبوه صفته
ڄڻلوي دورورد مالهه ڇهه پلندي
د حلال مالوي نه وڪرله ڇڪه
د ڪي خيتي د حراموتندي تندي
چي دخولي او دزهه لارهه يوه نه وي
منافق دي په اسلام وهي ملندي
رقيب لس گرايه بدتر تر شهرستانو
عاشقان بي پسي واخستل سالندي
ومزله ته رسپده هفتو گران وي
چي په مخ کي ورته پروتي وي ڪرڪندي
د ريشاء اويزده مزلونه دي په مخ کي
رهبه ته ڪري اويزدي لاري ده ته لندي

تماشه بي کوه

نه ده نکيايي د عصريت نخښه
نه دي پوچ الفاظ د علميت نخښه
تش کوټ و پطلون سړيتوت نه بولم
خوپکښي و نه وينم د پت نخښه
چاکه مظلومان تر لاسو ونيول
دا ده د غيرت د شهامت نخښه
يا که يي پوره کړي د بشر خواستې
دغه ده بيشکه د خدمت نخښه
زړونه له دې شرونه څخه تنگ سوي دي
نسته پر نړۍ د حریت نخښه
نه ده و بشر لره سلاح يکار
دا د قدرت منو د قدرت نخښه
ورځ په ورځ بشرو تباهي ته ځي
سيل کهه ريشا د جهالت نخښه

د بل لاس

ډير بشاش مخونه سوله پرمه ډير مړه
ښادي ولاړه خلگ ډير دي غمزه
انساني خصلت د خلگو فراموش سو
ولی، جوړی، کړی، د ځانه درنده ؟
مړيده يې د انسان په غوښونسي
چاپيدا کړه دا د غوښو خورنده ؟
وړونه ولی یو تر بل تر له وتلی ؟
رسوايي ده ، نکړي یو د بل پرده
اکثر خلگ چې مقصد ته نه رسیږي
اجنبي لاسونه سته پس پرده
ویره خوله د خدا نسته شندي بوځي
غمجن حال دی نه خوښي سته نه خنده
ریشا ناست د بې وسې څخه نالش کړي
د سیالانو په مجلس کې شرمنده

توله دی دی

بیگانه ته یې بنندي خپل وروړیې مړ کړی
په عالم کې شرمنده سوځان یې خړ کړی
هست ونیستی یې وایه ورکړه وپردوته
د اولس تر مخ یې ځان لڅ ولغړ کړی
له بهره یې اولاد ته څه را نه وېه
لاد لاسه یې اولاد ته ځان منگو کړی
د بابا عزت یې وپلورل و په جهل
ځان یې نورو ته په دې توگه گډ کړی
د خور کې بنارسې جتي پر سر کړه
ده وخور ته ور پر سرد غم گډ کړی
د هیبه یې زمریان لا لرزېدل
نن یې ولي ځان بښې لره کو کړی؟
په پاکی کې یې قدم مخ ته وانه خيست
تر ځواک یې لا میدان په غم کړ کړی
توله ته یې غره مسه په کردار دی
ریشا ښه سوچي اصلي نتردي پر کړی

تخصي حکومتونه

برني پر پروني باندي تاوان ڪړه
نئي ته د سبا وعدې بيان ڪړه
چي سبا سوتيا رتي د تينبتي نيسه
آماده واستغاله خپل خان ڪړه
د تخمي حکومتو دغه قانون دی
بله پلا بيا پيدل شکل خان عيان ڪړه
ته ودي په مطلب ښه سره پوهېږي
بېچاره خلک په خان پوري حيران ڪړه
په خلوت کي تاته هر عمل جائيز دی
پر بهر خبر د خدائي حديث، قران ڪړه
که په پتو محفلو کي هر څه لڅ سي
خود باندي سپين پتکي، کيس تمبان ڪړه
دا دن د بدکارانو دود، دستور دی
چي د خلکو تر منځ سپين خان مسلمان ڪړه
که رضا د خدائي مخلوق خان لره غواړي
ريشاء خان دي حقيقي عالي انسان ڪړه

پښوته لویزي

که سیله اوږي که سوځم په لمبوکي
که خدا کړم د ژوند یو په قبرو کي
واړه دی دی په ما هسي چاږي کاندې
تیروم ژوند زه د عشق په مرحلو کي
د جانان د کلي خواته ټپي پروا ځم
پېره نکړم که تېرېز مه په سپو کي
د فقیر او سپو خو تل سره پرتو کي
په یوه ډوډۍ را لویزي ژر په پښو کي
خو پېش روي خپل جانان ویلي نه دی
غمان را کله شمېر مه په سرو کي
زما د عشق مس معلوم سوي دي ویاړنه
رافیان ژر حسابیزي په پېردو کي
په رشتیني عشق چي زما گل رخ خبر سو
ریشا، گرز د گلا نو په باغچو کي

دمغزو عملیات

ور کاوه یی دکومک په نامه ونج
اوس د هري روپه سود اخلي چهار پنج
د سرو نرو کتوریان یی په غلا یووېه
زوی منگی یی ورته پرېښود پر گرونج
طلائی خبتي یی وېه په عوض کې
ور کوي وچه تکی لکه اسپنج
د بابا غوښي یی وخوړې کار گانو
د زامنو په کله کې نسته سنج
پر مغزو ماهرانه آپېشن سوئ
چي ساده مسائل دیر اېسي بغرنج
د لستوني مار دئ دیر په عذاب کړئ
سوه د هریوه بڼه لکه نارنج
یو کچکول، یوه لکړه ورته پاته
خغلوې ژر اوسنی پخوانی گنج
یوه ورځ به د حسابو کتاب راسی
چي یی وپېچي مغزی، پښې و آرنج
ریشا هېښی ناست دئ په چرت کې نه پوهیږي
وېه له دغسي ناخوالو څخه رنج

تالي ختي

چي پرچايي د عتاب سترگي کړې غټي
هغه دم هغو په پښو کړې چوټي
نه اسلامونه شهامت دي نه غيرت دي
چي دورور په غوښو ووهي سمي
د اښکار ندي چي پر لار لاروي لڅکري
ښکار هغه چي په هوا ولي خرگتي
کاسه ډکه د حلال رزقه موزه کا
نه چي بل درته ولاړوي تالي خټب
چي دورور د سر په بيه لنگي غواړي
خدايه! مه کړې راپر سرهسي خرق
پر کاغذ باندي مي وکښې خو خبري
هسي پروتي وي په زړه کي لکه خټ
د ابيتون د ريشا که چتيا ت بولي
نادانانو اعتراف وکړه په مټي

ورستي هگی

لو گيله د زور وروڅخه کيږي
چي وې نکر د کمزور و لاس نیوی
د تور ز نوښمله ورو غیرت ندی
چي کوي د ورو پر حق باندي تری
چي ملت یې تر خپل ځانه پوري هېروي
د هغو په برخه مه بوله بری
مجالس او فیصلې یې نتیجې وي
پکښې گډې په خیرن زړه سوسې
چي تر چرگي څوک ورستي هگی کي لاندې
اسد مه کوه چي وباسي چپې
مسلمان که تر نامه بهر په اوبه ده کړه
پر شکنیم که یې لنډ و ونیم گزی
د خالي اوبو به څوک کوچي وانه خلي
د غر کي چي هرڅونه وي شپړي
ريشا هغه وخت خپل ځان مختور بولي
کي یې وکی د تېر يو مخ نیوی

د بندگۍ ژوند

شوه کيږي به د قبر و زندان ته	که هرڅو دي نن هوا د آزادۍ ده
دغه لارڅي دي اخستې ده بنديزي	فکر وکړه دغه لار د بربادۍ ده
لکه غاړه ترا بده لکه نه وي	کله، کله لکه غاړه د زندۍ ده
پر دې ټوله غومبولي مښان گزري	نرمانه نن د سوتي اود رندۍ ده
که د عجز و خلوت تشو د ننه	خلوتگاه و هر فقير ته د بنادۍ ده
که شاهان په دې خلوت څوک محصور کړي	ورته پېښه نا جوړي د سانبندۍ ده
د ريشا ژوند نه شاهي نه فقيرۍ سوه	نرندگي د بندگۍ د بې خوندي ده

د سرو نولو

نه ورځم د يار کوڅې ته نه ورځم	توري جولي هلته تگ و دوکوي
سپي غمازي لاره بنده کړې ده	درکي د جانان ولاړه، عو، عوکوي
کله يې حضور ته رسېدلی سم	لارکي رقيبېان راته پشروکوي
يار يې د زړه کښت ته ورلوېدلی دی	هلته يې د عشق د وېرود روکوي
کله يې د حق آواز تر خوله خپري	دوی لکه ميناوي کمپکوکوي
ډېر، ډېر درواغان يې اوږدلي دي	پوه يم بيا پر نورو وعدو خوکوي

نسي رسېدای ريشا تر يار پورې

خو چي جلا دان د سرو لوکوي

نه تعليم نه تربيه سته

مکتب وران سومعلمان ځني کنده سو	تعليم نسته ماشومان ېې تربيه سوه
مور و پلار ېې د دودۍ په نغم اخته سوه	تربيه د ورکو جنگ دۍ يا ښکځل دي
په ډېروسره ولي ديوانه سوه	په کوڅو کي کچيان واره لوچگان دي
خوی خصلت ېې د حيوان اُده سوه	جهالت ورځ تر دبله ورځ ډير پزي
اولا دونه ېې کوڅې ته ورايله سوه	پلار ېې وزي دروږ ووتلېدو سته
هم ېې ناسته هم خبري د شوده سوه	انساني خوی ېې بدل په حيوان توب سو
پر کاغذ د فريادونو مجموعه سوه	د ريشا دخولې چي هراوف، آه و نري

دغه حال دۍ

ويني ېې چيني په ډېر لذت سره	غونډي خوري د خلگو په جرئت سره
خپته به ېې و مونږلي د چت سره	نس ېې ورځ تر بله ورځ پارسوب کوي
څيرۍ به لږ شين سي په شدت سره	ورځ رايي چي لږۍ انفلاق وکي
رايې نيوي جهل په عزت سره	وي پلورل د پلار هډوکي وپلورل
گوري ټوله حال ته په دقت سره	مه کوي د خدای وروۍ ته وگوري
گډه ېې عقلي د حماقت سره	دا د هونډيارانو کار زه نه بولم
ځي به بندي غاړي د ذلت سره	چاچي د پوزر لوحقوق لاندې کړه
دادۍ ريشا تړوند د شرافت سره	چاکه مظلومان لوري ته پورته کړه

زړه ته مولويزي؟

مول خوند ونه ټول، زموږ د زندگۍ سوه	مونږ ته پاته زندگي د بې ننگۍ سوه
نرمانې نن ورځ دي مړه چيچيان ايستلي	زما پخپل پي دا دنيا ورسته هگۍ سوه
خلېدونکي خلا ورکه سوه تياره سوه	له محفله څخه پورته ماړ د ننگۍ سوه
ترانې د عشق به هر چا غولې	خولې گۍ سولې او ماته سارنگۍ سوه
هغه زړونه نن د جوشه دي لوبډلي	چي له سره راشوه شخه لنگۍ سوه
افغانانو خپله توره بل ته ورکړه	افغانۍ توره وروسي يا پر ننگۍ سوه
څوک دي ولي په وينا وونه پوهيزي	ریشا ستا ژبه تويمۍ سوه که گونگۍ سوه

ژري تلي

داڅه حال د چي ژرېرې کوندي رنډي	ديوې هفتې ناوياني سولې کوندي
د چاپشې لکه پخلي دي د نگرې	د چاپنډي، پنډۍ، نورې هم سوېنډي
نااهلان په دغه حال پوري خندا کا	عاقلا تو ورته وچيچلې شونډي
خلگ نه گوري وبدي آيندې ته	و جواب ته يې نيولي خولې دي منډي
ټول اولس پر دې کبله نه ځاييزي	پر کښې کبله نه سي لويې غنډي
چي پهرې يې د خپل کامه پوتولې	د هغو چهرې عالم ته سوې برنډي
د غفلت تلک يې کش کړې پرېښوي	ژري تلي يې راووتې تر څنډي

ریشا مه ورځه پر دې ناحقه لاره
د ناحقي لاري و ځغله په منډي

ولي بل ته اړيو؟

تيل مونسته د خراغ او د اوچاغ	بل ته اړيو مونږ په تيلو د خراغ
پليسوزمو و خپل ځان ته پيدانکړي	لگولې مودې بل ته چهل چراغ
هم په ستن هم په کفن بل ته احتياج يو	په هستي کي يو نستم زه مگر داغ
زراعت سته مالداري ځکي پرېوانه	مگر نورې له توليد څخه سوه چاغ
په سترخوان کي که يوه گوله پيداسي	د هوا څخه غوټې وهي پرې نراغ
خولې ته منډي د زه حال ويلای سو	مونږ د بل تر نظريو لکه الاغ
ولي اړيو په هستي کي د بل لاس ته؟	راسې ويا سو د دې اړتيا سراغ
که اصلي علت د دې حالتو غواړي	رېشا وابه وهرې پنځوس قسه درواغ

د غلو ملگري

نه جوړېزي څو اخلاص، صداقت نه و	نه خپل کيږي تر څو مينه، الفت نه وي
وهرچاته خپل حقوق کله رسيزي	چي حاکم د عدالت حکومت نه وي
که دچور دپاره تړي وي پرانستي	په هغه ځای کي د خلکو دولت نه وي
حاکمان که سوه د غلو سره ملگري	مال لا څه کوي د سر امنيت نه وي
بدامني او ځان ځاني چي هر ځای راغله	بېره، وهم وي مال، سر سلامت نه وي
پرې وسو، زوره ورکوي ظهونه	د بې وزلو سره زور و طاقت نه وي

رېشا، غواړي پر نړۍ چي عدالت وي
په بشري خيانت، بجهالت نه وي

څنگه وکم؟

د فراق په لمبوسوی خوړین ځگریم
د وصال په امید ناست صبح و دیگریم
ماد مینې لار په وینو او پاشي کړه
اوس د ډیري خونړي رڼې وند په نظریم
د زړه ویني مي دخولې څخه فوران کړي
کج تر گانو یې وهلې په خنجریم
سرو مال مي د وصال پر لاره ولاړه
د عشق لاره کې زه تیر تر مال و سریم
سپي رقیب دیار له دره فراري کړم
دهغې ورځې تر اوسه درېدریم
چې په سپینه وړخ کالي راڅخه کابزي
نوبه و لي هسي غلوته خوش باوریم
له درباره چې اشنا نا آشنا باسي
زه پرېشا به تر هغو د بل پر دریم

بي فائدي مجلسون

يوسري وي دتوپو پد وشتوستري
بل په خفاسته پردنستوبيا بانوستري
چاشپه تيره كره په چورسپي روان دي
دهغي خوادگوني په لاور وسترې
چي لري بي لم خواست لاس بل ته نيسي
سوادار پزيرارتو په نفلوس تري
خوك جامونه پي پري چيني تشيزي
خوك كاگل لره د بام په كاسوس تري
خوك په شام پاپيس مخ زره خيسته كړي
بوت پاليش والا په بوت وموزوس تري
شپه او ورځ يوځاي وبل ځاي وليمندي
هرهيت په بي فايدې مجلسوس تري
دي ستري او وكي ظاهره منفعت سته
په باطن كي وي په دكوكهوس تري
وريشانه هوسايي نده ورپاته
هره ورځ په جناز و فاتحوس تري

نيكي غوښتي

پناهه را که دشيطان دوسو سو . حب مي و باسه له سره د پيسو
ما د حق او حقيقت پر لار رهي که . چي را ووزم د نااهلو د جلسو
افسانه خويونه زهاسره همره که . نه ليوه غوندي چي گډيم په پيسو
دهغو ملگري زما په نصيب مکه . چي په دام وکولې کاري د نشو
چي تير نه وزم د نا کسوي وينا و . ما غالب که دشيطان پر دسيسو
دريشاد تسليم لاس و تاته پورته . خواست کوي د خان اولاد اولسو

په وينه بده

د دښمنو په لمبو سره تاوده سوه	يو د بله په ميدان کي سره سره سوه
د غرو په څخه بيا پرستي راغله	حقيقت په سترگو نه وينې پرانده سوه
چاودوی ته د نښې پېچکاري ورکړه	چي مستي يې د مورلي په بنغيده سو
لکه مېر د بل دعوت ته حلا ليزي	غامري پرې مذبوحانه يې غوڅېده سوه
په خوبي مواد لري يې ماغزه دې	په وينه توب کي ختميدل يې د بده سوه
دريشالزانه بزغ مخل بزغ کړي	د ازغن او ازبې سور سرينده سوه

وچاته ور زغ کرم؟

هدير وکي مونږ وچاته کړو ورنه رڼه
ساکنښ نسته چي دخلگوناړه واوړي
مونږ دخپلو پيشرفتو لاري څارلسي
شاوخوا سوي راته بندي ټوله لاري
چي رشتيا سي اوس په هيڅ چا باور نسته
د باور د لاري مله سوله بې لاري
گرم وسرد حالات پر مونږ باندې تيريدلي
سپيني سري سترگي چي وينم خونگاري
باوله يې رابلل درنځ علاج ته
اوس به خورم پرککړي دگوسو واري
خوراډيري د اميد وعدې بې راځي
نن پر خپلو وعدو کړت سوله ناگاري
در پيشا حيات گري په گري مرگ دی
چي دنره څخه يې ځي د وينو داري

پرکمه رهي يو؟

و مزله ته زه پر لوري د خطر ځم
پدې تگ کي په پښو نه ځم په سر ځم
مزله وال په سپينه ورځ له مانه تېر سوه
نرما په نځ کي توره شپه ده مازيگر ځم
ناست چرتي يم د مزله لاره ي بڼده
د مرگ لور ته زخي زړه سوئ ځگر ځم
د کاروان مهار په لاس کي د ساربان دئ
اختيار نسته چي چټک په خپل نظر ځم
لاره ورکه د مزله ده شپه تاریکه
په بيابان کي دورې، هيسته لرو بر ځم
بي آبي ده احتمال د چولې شته دئ
تر لږ څرکه ناخبره يي باور ځم
نرما ريشا څه د سفر لوري ورکړي
چي پرکمه خوا روان په کم سفر ځم

پښتون پاته سو

تخت د سليمان گنج د قارون پاته سو
د هر پاچا جلا مضمون پاته سو
کرار، کرار پسي ټوليزي ټوله
تن به روان سي که پرون پاته سو
چا زرغوني درختي د پنځه وکښې
د بل آباد باغ شين، زرغون پاته سو
يو د بل مال ته پر څلورو ورځې
د بل يو لاس او يو پي ورون پاته سو
انسانيت د افغانانو ولاړی
اوس يې خالي کوټه و پتلون پاته سو
انسانان ځي روان پر مخ دي رهي
تاجک، انزه، ازبک، پښتون پاته سو
د ريشا نوم او يانسان به څه وي
که پر پره دي ځکه مسکون پاته سو

لاس يوکی

پښانه، تاجک، شيعه، هزاره گان ترکمن، ازبک، بلوچ، نورستانيان
هر تکم چي پدې خاوره کي هستيزي بلل کيزي په يوه نوم د افغان
افغانان د دې هيواد ميراث خواږه د خلکه ټوله د دې خاوري دې بچيان
اشغال گر غواړي چي دوی سره جلا کړي چي بيا وروسته وي اشغال ورته آسان
لمړی غواړي چي پر قوم، مذهب يا بېل کړي پدې توگه يې کمزوری کاندې توان
بيا جلا، جلا پر هر يوه حمله کړي د بشر د غوښو ويزي شرمينان
افغانان که ځان اولاد ته امن غواړي د دښمن په دسيسو دي پوه کړي ځان
ديووالي اسلحه خورا کارې ده په تفاق کي د بل گټه ده خپل نريان
که بيا غواړي ملي وحدت يې شرط دی يې يووالي تدريجي مرگ ته روان
يا به حتماً يوځای کيزي يا به ورک وي د نقشي د مخه ټول افغانستان

د ريشا خبري هر شنونکي اوږی

د کمود پاره ندی د ابيان

ذغاليان سوو

راته پېښ دى هره ورځ نوى سردرد د تور مخو سكر وگاز كړم گرم، سرد
لغوړنه سردرد دي او سرچرخي ده زېره مي ريزي دي د نارنج په رنگ، رنگ زرد
هوايي سوم تكهاري مي په سر كېني تر غوزومي تكان باسي مرد نامرد
د كوچي ياران مي واده هوايان دي و كوكم ته پيدان سوبل هم درد
آرام نلري په سر كي مي برچې خې سرچرخيو كېم د ژوند څخه دلېرد
چي بي ووينم تور مخي بد مي ايسي نرغالي كړم د تور مخو سكر وگړد
زه د ژمي د ساره جنگه دارېزم چي اخيستي سېمه لوي وي فرد، فرد
د اسخت ژمي به خاوند پخېر تېر كړي د سكر و مخ به وي تور په عمل كرد

رنگ زرد دي به وريشانه سرخوړي وي

كه يو ځل بي د سكر و موسم كې طرد

فراري عاشق

چي ڄان نڪري ديار مخ ته سيلني
هغه ڪله عاشقان دي رشتني
ترچولو چي د جانان و مخ ته گوري
هغه خوشي نندار چيان دي بهرني
که د مرگ سگلي ديار پر زنگنه وي
دا و ملت دي مگر هو، زکندني
که و ملت ديار پي پر نيوفاري سو
په قانون د عشق پي خيل ڄان کي ڇوڻي
چي کوڙه ديار په اوينکو او پاشي کري
لري هسي تروې اوينکي شيريني
مهرام کاته او تبسم پي نوي تروند دي
سلا ڪن زامه به ڪري شل ڪني
عاشقان ديار ودرته ملنگان وي
چي پر د بنت گزري هغه دي لهوني
نر ماد عشق صفحه ديار په توصيف ډکه
له نياسته دريشا، اشاغني

مردار خواره

مالیده خوري، هم دبري، جوارې خوري
کلنگي چرگه و چرگ واره جاري خوري
چغالان بيا د چرگانو قاتلان دي
تر منايي ډير چټک پر هواړي خوري
دلانونه ډلانونه ډلانونه ډلانونه
طبيعت يې دې ځي هره مرداري خوري
استهيا ځي يې د حرص په نسور کي راغله
مرداري لاپه خورا مزه داري خوري
د هر چا مطلب خورک دې په ژوندون کي
يو په زور بل يې په ډيره هوسيايي خوري
خوک کرار، کرار خورک په حوصله کړي
خوک غوتې وهي خورايي تلواړي خوري
ريشاء خکه د حرام خوړو ونگړې
حرام خور آخر پر سرواړي کاري خوري

ترکلیکن راتہ گوري

لامر نہ دی چي پر سري کيزي واري
لاي نہ ويني چي ويني وهي داري
نامردان وي چي پر سرو توري راگزي
پر را کسلي يي وي سرې سترگي خونکاري
خنک زره دی چي دور و پر مرگ بنادي کا
او را باسي پسله له مرگه يي انداري
دائن خه زلزله گده په نري ده
چي يي بنهي، تر وهي دغم کوکاري
دا دکم چپاول گرو چپاول دی
چي په سپينه ورخ نيولي يي دي لاري
پر ميدان باندي يي مخ نه ليدل کيزي
تماشا کري په کلکين کي تر هنداري
ريشا، داسي تگاري په سترگو ويني
انسانان وثرني لا خان گني خدای پاري

گلگل میري

تجارت نن ورځ اکثره سود خوړي سوه
عقيد وکي پېښه داسي کزوري سوه
که په هر رقم خوش مري پيدا کيږي
ډډه نکري تولېده يې رنځوري سوه
بي پيسوڅه، بله مينه، الفت نشته
د روپو حب دئ چي ورک مو، وروړي سوه
کيسه برندي دبل دجېب يې کاري
که څوک خيړ سي دغه هم کيسه برسي
د روپو گوڼي په شاوړي وراوړي يې
حمالي ده چي يې نوم سوداگري سوه
سرمایي د خپل هيواده څخه باسي
واولس ته پاته خود درېدري سوه
حساب ورک دئ محاسب دئ ناخبره
گډوډي، بي حسابي گلگل میري سوه
ريشا، خپل ځان دي په لېسره قانع کړه
بيړول يې وبل چاته مزدوري سوه

توپک خیل و پردی نه پیرنی

زړه چي د توپک و سوځي بل وژني
نه لري تمیز پره دي و خپل وژني
زړه کي چي يې بل داوړ لمبه سوله
خوچي زړه يخ نکي سل وشل وژني
کله سته توپير پر د انسان حيوان
خړه وژني، غوايي، انسانان سل وژني
دک توپک سنگدل انسان چي واخست
خلک پر کشمير او پر کابل وژني
دوست و د بنمن کله توپک پيژني
نه يې په پوښته يې توکل وژني
هر توپک و مرگ لره جوړسوی دی
کله ډير عاقل کله پاگل وژني
ورک دي وي توپک دکتاروسره
حکمتش ليدل يې ريشا تل وژني

بوسه يو

زه بې وسه، ته بې وسه، دى بې وسه
موز بې وسه سووچي دوى سوه گل هوسه
نوبه خود دوس دارانو ناخبرى وي
پر موز شميرى دروڼه مال يوپه لسه
پچمچي كه څوك چيچي دادې عسل دئ
شات خوچانه دي اخستي له مگه
چي بې وسه د خپل وس په جال كښي با
خدايه وباسي كله د دوى له نه
په يوه آذان يوه مسجد كي لمونځ كوي
مگر بعضي يې ولاړ وي بې اودسه
يو خواخوږى ز موز دپاره پيدا سو
په دې لويه كورنه كي يو بې كسه
ريشا بند دئ په قفس دې وسى كي
فرياد ونه يې راوړي له قفسه

پر صراف کلي نه چليزي

کوز بار کله تر منزه پوري رسيږي
تر هغه ف پوري پرلاري چپه کيږي
که کوټه سکه دي ورکړه و صراف ته
کلي کله پر صراف باندي چليزي
د رشتياد بانغو درختي وي پر باره
د درواغو درختي وچي سي رځيږي
که د بله يي الغيچ کړه ځان ته کوټه
چي مصرف يي نکري بل لره پاتيږي
چي پر لوټو باندي پورته پوخ دي وال سي
د بقاء اميد ترې مه کوه نريږي
د خولې لار او د زړه لار چي يوه نه وي
اقر باء لاد هغو شخه بيليږي
ته ډير بنه وايي ريشاء کور دي ودان سه
خو تر تا ستا مخاطب بنه په پوهيږي

راغله، ولامره

مړي کړی مور مړی بیا به یاد شي
غرو نږدې بیا به استاد شي
غم يې پر کورتوره لیکه وکبله
دو مري غم زده، سوچي به بناد شي
ډیرو نامردانو ډیر نامزاده کړل
دانا مراده زړونه به د مراد شي
یو وار چي سقوط سوا اعتبار دچا
بیا به دوهم ځل د اعتماد شي
یو ځل چي په مرگ په لحد تنوري
هغو ته د ژوند دوا ایجاد شي
اوس يې سالگري د مرگي یاد لري
ژوندي يې باید پس له دې پیاد شي
سرپت کړه ریشاپه رنگت وټاړه
شو غمخور پیدا د دې هیواد شي

بدي خاطرې

راته پاته پيري بدي خاطرې دي
په غونډو کي د وحشي حيوان نارې دي
په ليدوسه آواز د خوږې نه ونړي
گنگوړه يم چي داڅنگه قواي دي
د خبرو مجال ندی راته پاته
يا د لاس او يا د سترگو اشارې دي
د غمجنو او بنکو سيل پر مخ بهيزي
د نرگي د وينو پورته فوارې دي
د علاج د لروبي ندی پيدا سوي
طبيان نه علاج، نه د چارې دي
ستا په داڅځدای رسيږي ريشا خوره
نور دي ټوله کوښښوې واري دي

منافق

فخامخ چي درته ناست وي، جان، قربان به درته وايي
که دي سترگي سوې نهامي، بدگويي يې پس شا وي
هسي خلک منافق وي، چي زړه، خوله يې يوه ته وه
ستاپر غم در سره ژايري، پشلاکوي خنداوي
په دوستي يې باور نسته، وي دوستي يې په دروغو
ظاهر خان بولي تېروني، د بنجني يې بيا په غلا وي
په ظاهر جارو قربان او په لباس يې خطا مسه
باطني خوی وخصلت يې، دانسان نه وي بلاوي
هوښ کوه! دهسي خلکو په گفتار سره تېر نه وږي
چي وينا، عمل يې دواړه، يو د بل سره جلاوي
همېشه د صادقانو سره دوست و هميشين سره
د کاذب او دروغن څخه دوري دي دريشا وي

کوز لاس کوز مغزی

دهمت خښتنان طمع دچا نکري
شهامت به په خشم و سودا نکري
نه کونډ لاس و کونډ مغزی نيسي وچاته
او په لاس کی به د فقر عصا نکري
بي همت وي چي د بله مفت غواړي
بي همته بيا هم ورکړه وېر يا نکري
خپله خوري خپله گټي لږ وي که ډيره
د بل مال لږه به اوږد لاس د غلا نکري
دا کس نه دی چه غيرت کي تر پښو لاندې
او پر خپلو لاسو، پښو او تگ نکري
هسي ډير مفت خواړه سته په جامه کښي
په درواغو دا خبره ريشا نکري

برگ کتل

چي پرلار ئي برگ کتل يي خوروي
په پره دي اشاره خپل يي خوروي
برگ کتل يي پر سراورونه بل کره
مغز جوش وخوش کوگل يي خوروي
برگ کتل که وي خو ور ئي نه عمل کيزي
په کلو کنداغ وهل يي خوروي
بېگانه وويي خپلوان دي بد راه کړي
چي رشتيا سي گواکي بل يي خوروي
حق دی چيري چي خپل خان ور له تسليم کړي
د سوتي په نروړ منل يي خوروي
ولي برگ برگ ورته گوري، خوانسان دی
له دي لاري خه وتل يي خوروي
د وجدان دادگاه که هر چيري پيدا سوه
ريشا هم ور ئي چي تل يي خوروي

بڻه انگور چغال وهي

ڇوڪ چي ڀي پر مڻج همري پر نال وهي
خرد دوي داس سره چهار نال وهي
وي به ڀي دباغ قواله ستا ڇه وي
اما، هغه بڻه انگور چغال وهي
ڇوڪ واي چي حق دي منم وي غوا ڀره
ڇوڪ بيا مخامخ دي سر مال وهي
ڇا دامبري لار په چينو وړانده ڪڍه
بل بيا ڪنيت ته محڪه په دوپال وهي
ماغونبته تعمير دو منزل ڪڍه
سراي ميانج کي جاهل بنا ديوال وهي
ڇه سو محتسب او شرعي ڏري
ولي په شلاخوي کوٽوال وهي
غلي سه ريشا، فرياد وچاته ڪري
تا خوهم پره دي هم انديوال وهي

پڻي نه پر ورڃي

پڻي هغه ڪز ديوت ته بيان ورڃي
زهره چي پي هارڳ ڪوته ڪوتلي دي
ليري په دورين کي ور معلوم سو
توري دي ڪز دي ڪلي وتلي دي
نه بليزي اور په دي نغريو کي
دلته دوبرخي اور لڳدلي دي
پاته، تته، توره سوله دامپنه
ميري، اوبنان نته تللي ڪلي دي
دلته پر لانبوباندي ڪارگان گري
شاو خواتن پي اچولي دي
بيا به هغه دي ميني ته راني
يو ڇل جي ڪوته ور غور ڇڏي دي
ڄي دنيا مار امخ ته اتر اغ ڪوي
پلار ددي بنامار ريشا ڇڄي دي

آينده نتيجه

هر ډول مستي نن ورځ کولای سې
هر قسم درې په چا وهلای سې
ټانن ډېي وسو واک اخيستی دی
ټوله پیه وندرتړلای سې
تاد میادی لوی تور اودلی دی
ته لا هوای مرغان نیولای سې
داسي اسلحې دي سازي کړي دي
ليري و نژدې هدف ویشتلای سې
لوی کراته بازیږي چالاکی لري
هرځای خپل حریف راڅمله ولای سې
حرص دي نه مریزي چي هرڅو نه خوړي
هرڅه په سراښتوب سره خوړلای سې
ته که آينده ته نظر واچوی
څنگه نتيجه ځني ایستلای سې
وښه ریشا چي داته څوک ښیي؟
ماته دابښلي رابښوولای سې؟

د بیت المال موزرکان

کښېز دی ژر تلکي موزرکانو ته
دا د بیت المال رشوت خورانو ته
وي نيسي تر خټ عدل ټي وسپاري
ورکړي سزاگاني خائنانو ته
ونغاړي کمبله د فساد، رشوت
وغوروي فرش و صادقانو ته
چا که د ملت په سر سودا کول
مه ورکوي سردې تاجرانو ته
چا که حقيقت په توپک وويشتي
تينگه چکه ورکړي جاهلانو ته
هر څوک چي خدمت په صداقت کوي
وسپاري اختيار و خادمانو ته
نن ورځ ريشا هر ملت پوه سوئ دئ
ځان به خوشي نکړي ناپوهانو ته

نه شرم نه حيا

مخ دي پرته کړه د هرچا ميراث خوره
حرام خوره تاته وايمه مخ توره
د عالمه دي نه شرم، نه وايه سته
چي د بل يقي دي لاندي کړ په نروړه
جنون نه جوړوي د خان د پاره
نه بېرېزي د دوزخ له سخته اوړه؟
په ژوندي که دي غاړي خلاصې نکړي
نه خلاصيزي پسله مرگه نه موز د پوره
د سيسي دي نه ما د خلکي باغ کړي جوړي
تا که لاندي نه دي وايستم دکوره
ولي دومري بي غوري سوه په جهان کی؟
ولي نسوه د ظالم کاسه نسکوره؟
درېشا' د نړۍ د خروښه غلبې دي
د فشار حمله بي واستوي تر گوره

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library